

MPSV POSÍLÍ OCHRANU SOUKROMÍ DĚTÍ V SYSTÉMU NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Úřadem pro ochranu osobních údajů a s veřejným ochráncem práv upřesnilo podmínky pro zveřejňování osobních údajů dětí při procesu zprostředkování náhradní rodinné péče. Ve svém stanovisku vydaném dne 9. února 2011 označilo za nepřijatelné zveřejňování osobních údajů a fotografií dětí, kterým má být zprostředkována náhradní rodinná péče, na internetu či v tisku. Stanovisko je určeno pro všechny subjekty, které na základě pověření vyhledávají budoucí pěstouny i osvojitele, i pro ty, kdo provádí zprostředkování náhradní rodinné péče. Tímto stanoviskem se sociálně-právní ochrana dětí hlásí k naplnění Úmluvy OSN o právech dítěte, která stanoví, že žádné dítě nesmí být vystaveno svévolnému zasahování do jeho soukromého života, rodiny, domova nebo korespondence, ani nezákonným útokům na jeho čest a pověst.

Stanovisko reaguje na nevhodné způsoby prezentace, kterými byla oslovována i ta část veřejnosti, jež do procesu náhradní rodinné péče ani není legitimně oprávněna vstoupit. Některé z těchto aktivit byly vyvolány snahou získat nové zájemce o náhradní rodinnou péči. Hlavním cílem ministerstva a sociálně-právní ochrany je zajistit dětem plnohodnotný život v rodinném prostředí. Pro vyhledávání nových pěstounů a adoptivních rodičů je však třeba hledat **takové formy informování, které zároveň nebudou zasahovat do soukromí konkrétních dětí**. Čím je údaj o dítěti citlivější a „osobnější“, tím užší musí být skupina příjemců. *„Citlivé osobní údaje mohou obsahovat i fotografie dětí, stejně jako např. údaj o etnicitě či zdravotním stavu, a proto není v souladu s principy dobré správy ani principy sociálně-právní ochrany dětí je pro tento účel využívat. Šíření údajů o dítěti, které nevyrůstá ve své rodině, na internetu či v tisku a jiných médiích má vzhledem k dnešnímu technologickému vývoji nezvratný a stigmatizující dopad do soukromí a může je poznamenat na celý život,“* říká Miloslav Macela, ředitel odboru rodiny a dávkových systémů MPSV.

Forma zveřejňování údajů včetně fotografií na vybraných internetových stránkách pak navíc **vyvolává mezi širokou veřejností mylný dojem, že si kdokoliv může vybrat konkrétní dítě na internetu či v tisku a požádat o jeho svěření do pěstounské péče** či osvojení. V praxi tomu ale tak není. Rozhodování o přijetí dítěte do rodiny je tak zásadním rozhodnutím, které nemůže být učiněno na základě jednorázového emotivního impulsu. Velkým problémem současného českého systému náhradní rodinné péče jsou časté návraty dětí z pěstounské péče, a dokonce i z osvojení, zpět do ústavní výchovy. Proto je nutné, aby součástí příprav budoucích pěstounů a osvojitelů bylo důkladné porozumění specifickým potřebám dětí a nárokům péče o ně (včetně kontaktu s biologickou rodinou).

MPSV připravuje rozsáhlou informační kampaň o potřebách dětí, které jsou aktuálně v evidenci pro zprostředkování náhradní rodinné péče. Je povinností státu jako garanta sociálně-právní ochrany dětí aktivně vyhledávat potencionální zájemce o náhradní rodičovství a zároveň zajistit systém podpory, aby nedocházelo k přetěžování těch, kteří o děti pečují. O tom, jak vnímá zveřejňování fotografií a osobních údajů na internetu člověk, který sám prošel ústavní péčí, hovoří **Pamela S., která má osobní zkušenost s více než desetiletým pobytem v dětském domově**: *„Tento přístup mi přijde naprosto neetický. Je to přístup, který degraduje děti na úroveň produktu. Každý člověk, každé dítě, má absolutní právo na soukromí a svobodu, které je i tak nedostatek. Nelze se ohrazovat názorem nezletilého dítěte, který může snadno podléhat manipulaci či být zatížen vlivem*

jiné autoritativní osoby. Z vlastní zkušeností vím, jak je těžké prosadit si svůj vlastní úsudek o čemkoliv, co se vymyká zaběhnutému systému. Dítě není dostatečně informováno a zároveň nemá šanci porovnávat. Není s čím“.

*Viktorie Plívová
vedoucí tiskového oddělení
a tisková mluvčí*